

[Korsgaard.]

hvad man gjorde i en forhistorisk Periode — og i en Tid som den, vi nu lever i, er, hvad der skete i Fjor, næsten altid forhistorisk —, er mig ligegyldig. Jeg tør i hvert Fald sige, at de Erfaringer, som man havde med Hensyn til Bildrift og ikke mindst Rutebildrift den Gang, var for intet at regne sammenlignet med dem, man nu har, og de Erfaringer, man havde med Hensyn til, hvor vanvittigt vanskeligt det er at faa en Bane til at rentere sig, havde man absolut heller ikke den Gang. Jeg maa derfor tilstaa — og det kan jeg saa meget lettere, som jeg ikke selv var Medlem af Kommissionen —, at hvad den paagældende Kommission har sagt, det er mig ligegyldigt. Det er Nutiden, man maa se paa, og det er ud fra de Erfaringer, man har i Øjeblikket, man maa afgøre, om man vil det ene eller det andet.

Altsaa, Kommissionens Betragtninger er mig i og for sig komplet ligegyldige. Men saa er der jo det næste Spørgsmaal: Hvor meget de Forpligtelser vejer, som Kommissionen maatte have paaført Staten, eller som man paa anden Maade har faaet. Og her synes jeg, at det tydeligt fremgaar af Lovforslagets Bemærkninger, at man behøver ikke at være bange for disse Forpligtelser. Man kunde i givet Fald blive tvunget til at gaa Halvpart i et Baneanlæg; men da den Part, der i givet Fald skulde tvinge Staten til at gøre det, sikkerligen ikke vil anse det for rigtigt for sin egen Skyld at gøre det, da den paagældende Part, Amtet, neppe raader over de fornødne Midler dertil, er det alt sammen ret ligegyldigt.

Konklusionen — det vil der dog vist ingen Diskussion kunne rejses om — er den, at man vil ikke forlange, at Staten gennemfører, hvad Staten paa et vist Tidspunkt har forpligtet sig til. Altsaa, heller ikke økonomiske Forpligtelser fra Statens Side kan, saa vidt jeg forstaa, berettige til det, der her foreslaas.

Men saa kommer vi til det sidste og for saa vidt afgørende for mig, altsaa ud fra de Præmisses, jeg hidtil har fremsat: Hvorledes vil det Foretagende, som her foreslaas, økonomisk set være stillet, og hvorledes vil det økonomisk set paavirke Øen Als's Forhold?

Der maa jeg først slaa fast som en Kendsgerning, at det har vist sig, at Als' Baner giver et dundrende Underskud. Dette dundrende Underskud kan dog ikke i sig selv være en Opfordring til, at en Part, som hidtil ikke har haft nogen Forpligtelse paa dette Omraade, siger: Af Hensyn

til den gode Forretning, der er, gaar vi ind i den. Set ud fra et økonomisk Synspunkt maa dog Underskuddet tværtimod i høj Grad opfordre til at være saare betænkelig ved at gaa ind i Foretagendet. Underskuddet har, saa vidt jeg har forstaaet, i den sidste Tid været omkring 300 000 Kr. om Aaret.

Saa siger man: Ja, men det er heller ikke det, vi vil have, det er ikke de Baner, som nu findes paa Als; vi foretager betydelige Forandringer, vi nedlægger en Del af Banerne. Det er naturligvis rigtigt; men den Udvej havde jo da strengt taget ogsaa Amtet, og jeg begriber ikke, at det ikke for længst har gjort det. Men hvis Amtet foretog denne Nedlæggelse, paa hvilket Omraade vilde saa Staten være bedre stillet med Hensyn til at drive disse Baner økonomisk, end Amtet nu er det?

Jeg kan ikke med min bedste Villie faa Øje paa, at der, hvis vi tager alting med, virkelig bliver et endda overmaade — skulde det dog være — stort Plus til Statsbanerne sammenlignet med den nuværende Driftsform i Retning af, at Statsbanerne skulde kunne gøre det meget billigere, saaledes at Balance kunde naas. Det synes mig at være en højst mærkværdig Ting, om det virkelig skulde være muligt at opnaa Balance ved at udbygge den Bane, som her foreslaas, og saa i øvrigt ved at nedlægge nogle Baner. Jeg synes, det er højst besynderligt, om det skulde kunne ske; men naturligvis, saa længe man ikke har set en Opstilling over Foretagendet, kan man ikke dømme afgørende derom.

Jeg gaar imidlertid ud fra, at der bliver nedsat et Udvalg om Lovforslaget, og saa vil jeg da mene, at det vil være i høj Grad naturligt, at man her faar et Budget, der viser, hvorledes man kan forandre en Forretning med et Underskud paa henimod 300 000 Kr. til en Forretning, der kan svare sig. Det lyder i sig selv saare lidet sandsynligt, men vi kan jo vente og se paa, hvad man i den Retning kan fremlægge; og jeg vil her straks sige, at skulde man, ganske mod min Forventning, kunne fremlægge nøgterne Beregninger, som viser, at det virkelig er muligt at gennemføre en saadan Forandring med Hensyn til Banernes Drift, saa vil det i nogen Grad, maaske endda i høj Grad, kunne paavirke min Stilling til hele Sagen.

Men saa vil jeg dog paa den anden Side ikke kunne tilbageholde den Bemærkning, at saa maa dog egentlig Amtet være et saare daarligt Væsen til at drive Baner forstandigt, naar Statsbanerne kan gøre det